

ОТПАДЪЦИ

Инфраструктура за управление на отпадъците

На територията, контролирана от РИОСВ-Русе има три инфраструктурни обекта за обезвреждане на отпадъци-регионални депа, разположени в близост до областните центрове–Русе, Разград и Силистра. Изграждането на депата в Русе и Силистра е финансирано от предприсъединителна програма ИСПА, а за депото в Разград–чрез средства от Републиканския бюджет.

В Регионално депо Русе се депонират отпадъци на 5 общини–Русе, Иваново, Сливо поле, Тутракан и Ветово. Оператор на депото е община Русе. Капацитетът му е 1 537 000 т.

На регионалното депо на гр. Русе има проектирани и изградени две клетки за опасни отпадъци, които приемат опасни отпадъци, генерирани от бита, пестициди и такива от аварийни ситуации.

Регионално депо-Силистра е разположено в местността „Осми пост” на гр. Силистра и обслужва общините Силистра, Кайнарджа, Ситово, Дулово, Алфатар и Главиница. Депото приема битови, строителни и производствени отпадъци. Въведено е в експлоатация през септември 2006 г. Капацитетът му е 1 011 416 т.

Регионално депо-Разград е въведено в експлоатация през 2009 г. През 2010 г. депото започна да обслужва всички предвидени общини–Разград, Цар Калоян, Самуил Завет, Кубрат, Исперих и Лозница. Капацитете на депото е 450 000 т. Стартирала е процедура по разширение на депото с проектна експлоатация до 2042г.

Капацитетът на регионалните депа на градовете Русе, Разград и Силистра е недостатъчен, като се има предвид, че те обслужват от пет до седем съседни общини. Няма изградени инсталации за сепариране (предварително третиране) и компостиране на отпадъците преди депонирането им.

В Националната програма по управление на отпадъците е предвидено изграждането на още едно регионално депо, което ще обслужва общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Опака и Полски тръмбеш.

За бъдещото регионално депо–Бяла са извършени са предварителни проучвания, разработени са Доклад за оценка на въздействието върху околната среда и Работен проект за изграждането му.

Общински програми за управление на отпадъците

Всички 22 общини имат утвърдени програми по „Управление на дейностите с отпадъци” (УДО). През 2010 г. са актуализирани общинските програми по опазване на околната среда (ООС) на общините Дулово и Две могили.

Изготвени са общински наредби, регламентиращи управлението на битовите и строителните отпадъци на техните територии, в които се отразяват изискванията на нормативната база по отпадъците.

Битови отпадъци

Всички общини на контролираната територия са въвели системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци. Периодично се извършва подмяна на старите и амортизирани съдове с нови.

В 15 от 22 общини е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

На територията на общините Борово, Ценово, Сливо поле, Ветово, Иваново, Бяла и Завет не е организирано разделното събиране на гореспоменатите отпадъци.

През отчетния период от Организацията за оползотворяване на отпадъците от опаковки „Импакт корпорейшън” АД и „Реко пак” АД не са предоставени съдове за разполагане на определените от общините Алфатар, Ситово, Кайнарджа, Главиница и Кубрат точки.

Общините са информирали РИОСВ–Русе за броя и адресите, на които ще бъдат поставени контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на 5 общини-Алфатар, Ситово, Кайнарджа, Главиница и Дулово се предвижда, освен в контейнери разделно да се събират отпадъци от опаковки и в чували с обем 120 л.

На кметовете на всички общини през месец юли 2009 г. са връчени заповеди за прекратяване експлоатацията на общинските сметища за отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. За целта, всяка една от общините през 2010 г. е взела мерки за решаване на проблема като е представила в РИОСВ–Русе актуализирани планове за привеждане на депата и прекратяване на експлоатацията им, в съответствие с нормативните екологични изисквания. Плановете са утвърдени от РИОСВ-Русе и предстои реализирането им в сроковете, залегнали в тях.

През 2010 г. е извършена техническа рекултивация на южния сектор на сгуроотвала на „Топлофикация–Русе”. Извършена е и рекултивация на общинските сметища на община Ситово със средства от Републиканския бюджет (РБ).

Четири от контролираните от РИОСВ–Русе общини получиха финансиране от РБ за закриване и рекултивация на съществуващите общински сметища, които не отговарят на нормативните екологични изисквания. Това са общините Ситово Алфатар, Кайнарджа и Сливо Поле.

Още седем общини-Разград, Кубрат, Завет, Самуил, Цар Калоян, Главиница и Иваново са разработили проекти за закриване на старите общински сметища и са представени в МОСВ за одобряване за финансиране от РБ. Проектите са върнати от МОСВ за доработка и комплектоване с необходимите данни. След одобрението им, предстои тяхното финансиране през 2011 г.

През 2010 година експертите на РИОСВ–Русе активно подпомагаха работата по ИСПА проект Europe Aid/120520/D/SV/BG „Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейности по закриване на 18 общински сметища, разположени на територията на 5 региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол”. По този проект в региона на РИОСВ-Русе са сметищата в кв. „Средна кула” на град Русе, с. Басарбово, с. Сандрово, с. Ряхово и с. Пиргово. Отпадъците от тези сметища ще се предепонират на депото в Средна кула. На почистените терени ще се извърши биологична рекултивация, а на сметищено на кв. „Средна кула” ще се извърши техническа и биологична рекултивация.

В съответствие с изпълнението на Националната програма за управлението на отпадъците 2009-2013 година, през 2010 г. са почистени 116 броя нерегламентирани сметища за отпадъци, с обща площ от 232 дка.

Замърсени площи с отпадъци в населените места на региона са констатирани многократно. Част от отпадъците бяха събрани и извозени на съответните регионални депа в най-близките населени места. На виновните лица са съставени актове за установените административни нарушения.

Приложение I: Информация за закритите нерегламентирани сметища, разположени на територията на РИОСВ–Русе за периода от 01.01.10 до 31.12.2010 година.

Таблица 19

Община	План за 2010 година			Изпълнено от 01.01.10 година до 31.12.10 година		
	Бр.	Площ, дка	Стойност в лв.	Бр.	Площ, дка	Стойност в лв.
РИОСВ-Русе	120	320	320 000	120	320	320 000

1. Разград	8	16	16 000	8	16	16 000
2. Лозница	5	10	10 000	5	10	10 000
3. Кубрат	5	10	10 000	5	10	10 000
4. Исперих	5	10	10 000	5	10	10 000
5. Завет	5	10	10 000	5	10	10 000
6. Самуил	5	10	10 000	5	10	10 000
7. Цар Калоян	5	10	10 000	5	10	10 000
8. Силистра	6	12	12 000	6	12	12 000
9. Тутракан	6	12	12 000	6	12	12 000
10. Ситово	6	12	12 000	6	12	12 000
11. Главиница	6	12	12 000	6	12	12 000
12. Дулово	6	12	12 000	6	12	12 000
13. Алфатар	6	12	12 000	6	12	12 000
14. Кайнарджа	6	12	12 000	6	12	12 000
15. Русе	5	10	10 000	5	10	10 000
16. Сливо поле	5	10	10 000	5	10	10 000
17. Борово	5	10	10 000	5	10	10 000
18. Две могили	5	10	10 000	5	10	10 000
19. Иваново	5	10	10 000	5	10	10 000
20. Ценово	5	10	10 000	5	10	10 000
21. Бяла	5	10	10 000	5	10	10 000
22. Ветово	5	10	10 000	5	10	10 000

Приложение II: План за ликвидиране на нерегламентираните сметища, разположени на територията на РИОСВ–Русе за периода от 01.01.2011 до 31.12.2011 г.–данните са получени от съответните общински администрации и след извършени контролни проверки от експертите на РИОСВ–Русе.

Таблица 20

Община	План за 2011 година		
	Бр.	Площ, дка	Стойност в лв
РИОСВ-Русе	45	90	90 000
1. Разград	3	6	6 000

2. Лозница	2	4	4 000
3. Кубрат	2	4	4 000
4. Исперих	2	4	4 000
5. Завет	2	4	4 000
6. Самуил	2	4	4 000
7. Цар Калоян	2	4	4 000
8. Силистра	3	6	6 000
9. Тутракан	2	4	4 000
10. Ситово	3	6	6 000
11. Главиница	2	4	4 000
12. Дулово	3	6	6 000
13. Алфатар	1	2	2 000
14. Кайнарджа	1	2	2 000
15. Русе	5	10	10 000
16. Сливо поле	2	4	4 000
17. Борово	2	4	4 000
18. Две могили	2	4	4 000
19. Иваново	1	2	2 000
20. Ценово	1	2	2 000
21. Бяла	1	2	2 000
22. Ветово	1	2	2 000

Строителни отпадъци

При осъществяването на превантивния и текущ контрол на фирмите, занимаващи се със строителни дейности се дават предписания за извозване на строителните отпадъци до съответните Регионални депа. На депото на гр. Русе са изградени две клетки за строителни отпадъци, на депата в Силистра и Разград строителните отпадъци се депонират смесено с битовите отпадъци.

Към момента на територията на РИОСВ-Русе има разработен и реализран един проект за рециклиране на строителни отпадъци. Местополжението на площадката е в непосредствена близост до Регионалното депо на гр. Русе. Монтирана е инсталция за раздробяване и сепариране по фракции на строителните отпадъци. През 2010 г. инсталацията е преработила 1974 тона строителни отпадъци.

Разработен е и се изпълнява един фирмен проект за оползотворяване на собствени отпадъци от производство на строителни материали (тухли) на „Комфорт” ООД–гр. Варна. Бракуваните тухлени парчета се използват за рекултивация на терен от кариера–с. Трапище, община Лозница.

Производствени и опасни отпадъци

На територията, контролирана от РИОСВ-Русе до момента не са възниквали проблеми с третирането на производствените отпадъци.

Нерешени проблеми на територията на РИОСВ-Русе възникват във връзка с оползотворяването (обезвреждането) на някои видове опасни отпадъци като утайки от пречиствателни станции, галванични отделения , пестициди и др. Проблемът е нерешен за територията на цялата страна.

По отношение на болничните отпадъци, инсертаторите на болниците в Русе, Разград, Силистра, Исперих и Дулово са спрени от експлоатация в края на 2006 г. В началото на 2007 година всички лечебни заведения са сключили договори за транспортиране и предаване на опасните си отпадъци за обезвреждане в инсталации, отговарящи на нормативните екологични изисквания. През 2008 година са въведени в експлоатация автоклави за обезвреждане на опасни болнични отпадъци в МБАЛ – Силистра и МБАЛ – Русе.

Отпадните люминесцентни лампи на територията на община Русе, които се съхраняват временно в „Електроразпределение–клон Русе”, както и от останалите общини в региона се предават за преработка ежегодно на фирма „Балбок инженеринг” АД-София.

Организациите по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) през 2010г. развиха системи за събиране и предаване за последващо обезвреждане на НУБА, генерирани от бита.

С въвеждането в експлоатация на Регионално депо–гр. Русе, което има изградени две клетки за опасни отпадъци, община Русе намери решение за проблема с негодните пестициди, генерирани в региона и тяхното крайно обезвреждане.

Проблеми и ограничения

Основните проблеми, свързани с третирането на отпадъците на територията контролирана от РИОСВ-Русе могат да бъдат обобщени както следва:

- отделяните разходи за управление на отпадъците на всички нива са недостатъчни, а инвестициите, свързани с управлението на отпадъците – ограничени;
- прилагането на приоритетите за управление на отпадъците, съгласно ЗУО се затруднява, поради недостатъчните мерки за намаляване на отпадъците, постъпващи за депониране и изпълнението на програмите за разделно събиране на отпадъците или увеличение на таксата за депониране;
- неконтролирано изхвърляне на отпадъци и поява на нерегламентирани сметища в и извън населените места;
- използваната сметосъбираща техника и контейнерния парк на места са амортизирани в значителна степен;
- обществото не е достатъчно информирано за рисковете за околната среда, в резултат на неправилно третиране на отпадъците.

Опасни химични вещества и управление на риска

Основната цел на контролната дейност на експертите от направление „Опасни химични вещества” е да ограничава и предотвратява риска за човека и околната среда от въздействието на всички химични вещества, класифицирани, като опасни по смисъла на екологичното законодателство, които се съхраняват, произвеждат и употребяват на територията на РИОСВ-Русе.

Контролът върху химичните вещества се осъществява на база следните нормативни актове:

- Закон за опазване на околната среда;
- Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH);
- Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Наредба за класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и смеси;
- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркиране и почистването му, както и за третирането на отпадъци, съдържащи поли хлорирани бифенили.

Контролът на фирмите, които произвеждат, съхраняват и/или употребяват опасни химични вещества и смеси през 2010 г. се упражнява чрез извършване на проверки на информационните листи за безопасност и условията за съхранение на химичните

вещества и смеси, изпълнение на условията на издадените Комплексни разрешителни на предприятията, както и на тези в издадените разрешителни за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях, съгласно чл.104 от ЗООС.

През 2010 г. са извършени 6 бр. проверки на предприятия с висок рисков потенциал, притежаващи разрешителен документ за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях.

Влезият в сила Регламент №1907/2006 г., относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химични вещества и препарати (REACH) на 1 юни 2007 г. замести голям брой европейски директиви и регламенти, създавайки единна система за управление на химикалите. Целта му е да осигури високо ниво на защита на човешкото здраве и на околната среда от употребата на химични вещества, да гарантира свободното движение на вещества на европейския пазар, да подтикне лицата, които пускат на пазара химични вещества (вносители и производители) да подхождат отговорно към управление на рисковете, свързани с техните употреби, да насърчи употребата на алтернативни методи за оценка на опасните свойства на веществата и да поощри иновациите и конкурентноспособността на европейската химическа индустрия.

През 2010 година са извършени проверки на 17 фирми на територията на РИОСВ–Русе, относно спазване на изискванията на цитирания регламент, 4 фирми от Региона са направили същинска регистрация на произвежданите от тях вещества по REACH.

ШУМ В ОКОЛНАТА СРЕДА

Регионалната инспекция по околната среда и водите-Русе организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения.

Текущият контрол за нивата на шума се осъществява въз основа на Закона за защита от шума в околната среда и се извършва по предварително изготвени и съгласувани с Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и Изпълнителната агенция по околната среда (ИАОС) планове, по преценка на РИОСВ и по жалби на граждани, като се осъществява чрез извършване на проверки, наблюдения и измервания.

Измерванията на шум се извършват от Регионална лаборатория-Русе към ИАОС по заявка на РИОСВ Русе. Измерените нива на шума трябва да отговарят на граничните стойности, посочени в Наредба № 6/26.06.2006 г. на Министерство на здравеопазването и на МОСВ.

За инсталациите и съоръженията, за които има издадени комплексни разрешителни (КР), са заложи мерки за мониторинг и контрол на шума в Условие 12 на КР.

Съгласно изискванията на действащата през 2010г. Наредба №2/2006г. собственикът или ползвателят на промишлен източник извършва собствени периодични измервания на шум (СПИ) най-малко веднъж в рамките на две последователни години. Граничните стойности на нивата на шум по границите на обекта и в местата на въздействие (най-близко разположени жилищни сгради или други подлежащи на усилен шумозащита обекти), посочени в КР, са съобразени с тези в Наредба № 6/2006г.

По-голяма част от промишлените предприятия в района на инспекцията са разположени в промишлено-складови зони или извън населените места, така че влиянието на излъчвания от тяхната дейност шум върху населението е минимално. Допустимите гранични нива на шум за тях са 70 dB(A) съгласно Наредба 6/2006 г.

Разположение на обектите в зависимост от устройствената зона

Фиг. 36 Разположение на обектите в зависимост от устройствената зона

При извършените контролни проверки, съгласно Плана за мониторинг на емисиите на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници за 2010 г., е установено, че всички изпълняват екологичното законодателство, като не са констатирани превишения на нивата на шум.

Максимално еквивалентно ниво на шума, измерено по границите на обекта, dB(A)

Фиг. 37 Измерени нива на шум по границите на обектите

Фирма „Спарки“ АД, гр. Русе, при която през 2008 г. е констатирано превишение, е намалила обема на своята дейност, което е довело до намаляване на шума под нормативно определените за централни градски части норми от 60 dB(A), видно от резултатите от собствени периодични измервания.

Фирма „Евродом“ ООД, площадка бул. „Христо Ботев“, от която е имало жалба по отношение на излъчвания шум, е преустановила дейността си.

В предприятието „Оргтехника“ АД, гр. Силистра контролната проверка показва нива на шум, съизмерими с фоновия шум, поради силно намалена производствена дейност.

Проверката на представените данни в докладите от собствени периодични измервания (СПИ) на нивата на шум от предприятията, в чиито комплексни разрешителни има изискване за такова през 2010 г., показва, че не се констатира превишение на граничните нива.

Фиг. 38 Собствени периодични измервания на шум в предприятията с КР

Списъкът на подлежащите на мониторинг промишлени източници на шум в района на инспекцията обхваща около 80 предприятия, като се актуализира постоянно в зависимост от дейността им.

През 2010 г. в РИОСВ-Русе е депозирана една жалба от високо ниво на шум от дейността на предприятието за производство на дамска конфекция „Арда-Русе“ ООД, което се намира в централна градска и граничи с жилищна зона. Направената контролна проверка констатира превишение на граничните стойности на шум пред жилищата на жалбоподателите. Съставен е акт за административно нарушение и издадено наказателно постановление. За същото нарушение фирмата е санкционирана и през 2009 г.

Предстои до края на юни на 2012 г. да се състави и одобри Стратегическа карта на шум за гр. Русе, като единствена агломерация с над 100000 жители в региона. Такива карти има за София, Пловдив и Варна. Стратегическа карта на шум за гр. Русе ще съдържа текстова и графична информация за предходна, настояща и очаквана шумова ситуация в града. От нея ще стане ясно къде са местата в населеното място с най-високи нива на шумово натоварване, след което в срок до 18.07.2013 г. трябва да се разработи и приеме от Общинския съвет план, съдържащ анализ на текущото състояние, прогнози и мерки за намаляване и предотвратяване на шума.